

OPONENTSKÝ POSUDEK ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Diplomová práce Jany Dědinové *Možnost křesťanské interpretace vybraných děl Astrid Lindgrenové* je příspěvkem k teologické (re)interpretaci primárně neteologického textu. Dříve než se autorka v poslední kapitole pokouší o vlastní křesťanskou interpretaci sledovaného díla, zasazuje svůj tvůrčí záměr do širšího motivačního a metodologického kontextu.

Nejprve představuje křesťanskou interpretaci nekřesťanské kultury na základě díla Hugo Rahnera (1. kap.), který se zabýval patristickou integrací antické kultury do křesťanství. Rahner zde ztělesňuje inkulturační pohyb křesťanství, který je prototypálně přítomen již v Písmu a tradici výkladu biblického textu. Dědinová tak získává první metodologický princip pro svou vlastní práci: křesťanská interpretace nikoliv jako překrucování původního horizontu, nýbrž jako jeho uvádění pod horizont kvalitativně nový, náboženský, explicitně křesťanský.

Následuje otázka další úrovně, otázka po oprávněnosti a možnosti křesťansky vykládat kulturní díla, vzniklá již v éře křesťanství a dokonce v prostoru historické dominance křesťanského diskurzu, mající však charakter primárně profánní. K hledání odpovědi inspiruje autorku diplomové práce filosof a teolog Karel Vrána (2. kap.). Analýza jeho filosoficko-teologického výkladu pětice evropských literárních postav *par excellence* vede Dědinovou k náhledu, že lidsky zásadní rozpory, jichž jsou tyto postavy živým ztělesněním, samy vedou svého vnímavého čtenáře, posluchače a diváka k modelu interpretace, transcendujícímu vlastní rámeček textu, hudebního díla či divadelního představení. V rovině těchto postav, Evropou archetypálně nejen ztvárňovaných a zpracovávaných, nýbrž i skutečně prožívaných, lze jen těžko hledat klíč k jejich „konečnému rozuzlení“. Teologická reinterpretace profánní literární postavy se tak stává druhým metodologickým principem autorčina původního výkladu textů A. Lindgrenové.

V další kapitole (3. kap.) představuje Dědinová samotnou švédskou autorku dětské literatury coby „modlíci se ateistku“, jejíž dílo jako takové ponechává prostor k přesažnému pojetí. Lindgrenová, vzešlá z křesťanských kořenů, ale v dospělosti nevěřící, je zároveň charakterizována jako ta, která nikdy neztratila „modlíci se dítě v sobě“. Aplikovat získané metodologické principy při teologickém výkladu jejích textů by tedy v žádném případě nemělo znamenat nějakou interpretační nepatřičnost, či snad svévoli. Také proto nemůže být Dědinová jedinou osobou, která se pokusila o pohled z křesťanské perspektivy tam, kde tato perspektiva není sice explicitně prvním plánem, v hlubších vrstvách je však odhalitelná.

Jako příklad křesťanské interpretace díla Lindgrenové je v diplomové práci uveden Thomas Vogel (4. kap.), německý evangelický teolog a pastor, interpretující díla dětské autorky převážně pro pastorační praxi. Odhlédnuto od tohoto značně konkrétního, specifického a pro danou práci méně směrodatného účelu nabízí Vogelův teologický výklad profánní literatury třetí metodologický princip pro vlastní postup Dědinové: každý křesťanský interpretovaný motiv je vhodné biblicky ukotvovat. Teologická interpretace se nemůže obejít bez kritérií, jež ji udržují v ohnisku křesťanské otázky.

Závěrečnou kapitolu (5. kap.) – Dědinové vlastní teologickou interpretaci – lze tak po přípravném, hermeneuticko-metodologickém charakteru předcházejících kapitol pokládat bezesporu a oprávněně za vyvrcholení od počátku důsledně sledované linie a za naplnění vytyčeného cíle práce. Na vybraných motivech z pohádkového příběhu *Mio, můj Mio* je čtenáři představen jeden z možných způsobů, jak teologicky interpretovat profánní („odkřesťanstělé“?, „zesvětštělé“?, „postkřesťanské“?) literární dílo (postavu), vzniklé v kontextu kultury, vyrůstající z křesťanských hodnot a postojů. Dědinová nalézá a popisuje christologické atributy Miovy postavy: jeho synovství (na pozadí pendantu otcovství), vyvolenost, osvoboditelské poslání a ospravedlnění. Obraznou christologicko-soteriologicko-

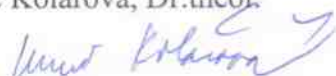
eschatologickou souvislost uplatňuje i na další vlastnosti: mesiášské očekávání, královský původ či tzv. mesiášské tajemství a zmiňuje nosné symboly (eucharistická symbolika „chleba tisícího hlad“ či symbolika zlého rytíře Kata a obecná otázka po zlu s tím spojená), s nimiž by se dalo dále a hlouběji teologicky pracovat.

Z formálního hlediska je práce promyšlená a výborně strukturovaná, autorka pracuje s dostatečným množstvím relevantních pramenů, aniž by jí hojné odkazy bránily ve sledování a udržení vlastního záměru. Jazykově, stylisticky i způsobem zpracování úroveň textu rozhodně splňuje požadavky kladené na tento stupeň kvalifikační práce.¹ Z obsahového hlediska přichází předkládaná práce jednoznačně s vlastní invencí, kterou se Dědinové daří zdařile realizovat, a celkově se vyznačuje věcností, uceleností a vůbec vnitřní bohatostí.

Diplomovou práci Jany Dědinové *Možnost křesťanské interpretace vybraných děl Astrid Lindgrenové* **doporučuji** k obhajobě.

V Českých Budějovicích, dne 13.5. 2013

Mgr. Lucie Kolářová, Dr.theol.

¹ Pro případ, že by měla být práce vydána knižně, doporučuji opravit následující chyby, překlepy či opomenutí:

- s. 6: ve druhém odstavci počínajícím „A tak jsme s mými dětmi...“ změnit všude měkké „i“ na tvrdé „y“ ve shodě podmětu s přísudkem
- s. 8: „tématika“ s krátkým „e“
- s. 10: „biblickém“ změnit na „biblickým“
- s. 13: pozn. č. 20: opravit „v Innsbruku“
- s. 16: opravit „Odyseovi námořníci“
- s. 20: bez čárky po závorce před slovem „dílo“
- s. 25: chybí přesný odkaz na přímý citát v textu
- s. 31: místo „chybí jí“ patří „jí“
- s. 32: místo „hluboce si ji vážil“ patří „jí“
- s. 35: „nejrannějším“ opravit
- s. 36: pozn. č. 153: namísto „es beran“ zřejmě „es begann“
- s. 40: „upozorňuje nato“ – rozdělit
- s. 44: „ustrnuly“ změnit na měkké „i“ a bez čárky před „nedokázali“
- s.48: „on miluje mně“ změnit na „mě“, dále pozn. č. 234: „jaro 2013“?, nebo 2012?, dále doplnit pomlčku za slovo „Matyáše“
- s. 50: chybí začátek závorky u biblického odkazu Mt 22, 1-10
- s. 62: „tématika“ s krátkým „e“
- s. 64: pozn. č. 333: doplnit čárku za iniciály „G.L.“ a doplnit mezeru před „Kostelní Vydří“
- s. 65: pozn. č. 336: doplnit čárku po závorce
- s. 66: v citátu z listu Filipským chybí spojka „a“
- s. 70: pozn. č. 357: bez čárky před „počinem“ a bez čárky před „již proto“, naopak dát mezi čárku vsunutou větu „natočené za jejího života“
- s. 75: pozn. č. 383: doplnit čárku před „přiblíženém“